

Structural Relationships of Personality Factors with Antisocial Personality Disorder Due to the Role of Schadenfreude

Narges Yeganeh¹

Abstract

This study aimed to investigate the modelling of structural equations of personality factors with symptoms of antisocial personality disorder mediated by Schadenfreude in women.

Personality factors were considered as an exogenous variable, symptoms of antisocial personality disorder were considered as an endogenous variable, and Schadenfreude as a mediating variable. 285 female students of Tabriz University were selected using random sampling and answered Millon III, NEO-FFI questionnaires, and hypothetical scenarios of Schadenfreude that were provided to them. Data were analyzed using SPSS 24 and Amos.

Evaluation of the hypothetical research model using fit indexes showed that the measured model fits. The results showed that Agreeableness with mediating of Schadenfreude with a Standardized Beta Coefficient of -0.048 had a significant effect ($P < 0.05$) on women's antisocial personality disorder symptoms. Besides, Neuroticism had a direct and positive correlation ($r = 0.316$, $P < 0.01$) with Schadenfreude and conscientiousness (-0.311, $P < 0.01$), Agreeableness (-0.366, $P < 0.01$), Extroversion (-0.209, $P < 0.01$) and openness (-0.237, $P < 0.01$) had direct and reverse correlation with Schadenfreude. Also, all of the NEO Five-Factor expect openness had a direct and reverses correlation with antisocial personality disorder symptoms.

The results showed that agreeableness of five major personality factors mediated by schadenfreude has a significant effect on the symptoms of antisocial personality disorder. The findings of this study, along with supporting the hypothetical model for the symptoms of antisocial personality disorder in women, provide a suitable framework for the aetiology of this personality disorder.

---

1. MSc in Clinical Psychology, Tabriz University, Tabriz, Iran. Nargesi.ygn@gmail.com.
(Corresponding Author)

Submit Date: 2022/13/01

Accept Date: 2022/12/04

Keywords

Schadenfreude, Antisocial personality, Big Five Factors, Emotions, Empathy.

Introduction

Various personality factors can be related to the onset of psychological symptoms directly or indirectly. One of these symptoms is Schadenfreude. Indeed, it is the experience of pleasure from the suffering of others. Also, it can be experienced like other emotions by the majority of people. However, Schadenfreude can appear in persons with special personality features and the presence of special triggers. Besides, it can be probable representative of some of the personality disorder's symptoms.

Thus, the purpose of the present study is to investigate of structural relationships between Big Five personality factors with symptoms of antisocial personality disorder with mediating the role of Schadenfreude in female students, in which, predisposed personality features (vulnerability factor) with the meditation of external and possible motivating factors (stress factor), lead to the onset of antisocial personality disorder symptoms.

Schadenfreude has a connection with the psycho-social areas of humans. However, have implemented few studies about psychological features which are related to Schadenfreude. Study about the relationship between individual differences and Schadenfreude looking for an answer to the question are persons with special features more prone to experience Schadenfreude?

With the examination of shreds of evidence, it seems that some studies about the direct relationship between most variables had been implemented. However, not developed a comprehensive model for responding to this question; which one of these factors and from what ways can explain the onset of antisocial personality disorder? Therefore, an issue that needs to be addressed is investigation of the indirect and mediating relationship between Big Five personality traits and cluster B personality disorders especially antisocial personality disorder with mediating of Schadenfreude. It is assumed that personality traits with the characteristic of social interactions and social exchanges are more related to the experience of Schadenfreude emotion. Because Schadenfreude is an emotion that finds meaning in the context of social communication.

Methodology

The method of the present study, according to the subject, objectives and hypotheses, was of the correlation type by modelling structural equations by examining the relationship between the *NEO Five-Factor* and symptoms of antisocial personality disorder, according to the mediating role of Schadenfreude. And in terms of purpose, it was fundamental.

The statistical population of the present study was 12000 women's students of the University of Tabriz in the academic year 2020-2021. Based on Krejcie & Morgan's (1970) table and by using the Convenience sampling method 285 subjects were selected. In the present study for collecting data, the following tools were used; NEO Five-Factor Inventory, Millon Clinical Multiaxial Inventory (MCMI-III), and Scenarios of Schadenfreude Inventory. Data were analyzed using Amos and SPSS Ver.24.

Findings

Evaluation of the hypothetical research model using fit indexes showed that the measured model fits. The results showed that Agreeableness with mediating of Schadenfreude with a Standardized Beta Coefficient of -0.048 had a significant effect ($P < 0.05$) on women's antisocial personality disorder symptoms. In fact, with the increase in Agreeableness, the rate of Schadenfreude and consequently symptoms of antisocial personality disorder decrease. Besides, Neuroticism had a direct and positive correlation ($r = 0.316$, $P < 0.01$) with Schadenfreude and conscientiousness (-0.311 , $P < 0.01$), Agreeableness (-0.366 , $P < 0.01$), Extroversion (-0.209 , $P < 0.01$) and openness (-0.237 , $P < 0.01$) had direct and reverse correlation with Schadenfreude. Also, all of the NEO Five-Factor except openness had a direct and reverse correlation with antisocial personality disorder symptoms.

Result

The results of this study, along with supporting the hypothetical model for the symptoms of antisocial personality disorder, provide a suitable framework for the aetiology of this personality disorder. Women seem to experience Schadenfreude emotion depending on their preferences and the importance of the subject and the circumstances. Although higher levels of empathy and a desire for collectivism can be expected of them, this empathy is not a factor in forgetting their individuality. It is important to understand the cognitive structure and personality of women that women can also be competitive, progressive and malicious. Competitiveness, progressiveness and wealth-lovingness are still considered masculine in today's modern world. But if there

is a platform for more women to be present in potentially masculine positions, they may be more inclined to express their reality and the burden of titles and attributes that societies attach to them be released (Even positively but imposingly like empathy). Schadenfreude is also an emotion that is experienced only concerning others. By definition, the experience of emotion is pleasure over the malice of others. Others are an integral part of this emotion, while in many emotions there is no need for social and interpersonal interaction. In fact, an antisocial personality disorder can be considered the most social personality style that DSM-5 officially introduces. The DSM-5 begins by describing the disorder as follows: The main manifestation of antisocial personality disorder is a pervasive pattern of disregard, and violation of the rights of others. The definition of Agreeableness also mentioned: kindness, empathy, trust and warmth in the face of hostility, selfishness and distrust; All of these characteristics implicitly confirm the presence of others. Therefore, the common denominator of all three variables is the "others" keyword. And this word, in its heart, expresses culture and society. The obtained relationship between the present variables can be considered in the social dimension of the aetiology of antisocial personality disorder. In summary, the findings of the present study showed that several Big five personality factors can be a good predictor of the likelihood of antisocial traits in women through Schadenfreude mediation.

References

- Abell, L. & Brewer, G. (2017). Machiavellianism and schadenfreude in women's friendships. *Psychological Reports*, 121(5), 909-919.
- Anderson, J. C. & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411.
- Barlow, D. & Durand, V. (2014). *Abnormal psychology: An integrative approach*. Stanford: Nelson Education.
- Buckels, E. E. (2012). *The pleasures of hurting others: Behavioral evidence for everyday sadism*. University of British Columbia
- Cikara, M., Botvinick, M. M. & Fiske, S. T. (2011). Us versus them: Social identity shapes neural responses to intergroup competition and harm. *Psychological Science*, 22(3), 306-313
- Claxton-Oldfield, S. & Banzen, Y. (2010). Personality characteristics of hospice palliative care volunteers: the "big five" and empathy. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*®, 27(6), 407-412.
- Combs, D. J., Powell, C. A., Schurtz, D. R. & Smith, R. H. (2009). Politics, schadenfreude, and ingroup identification: The sometimes happy thing about a poor economy and death. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45(4), 635-646.
- Costa, J. P. T., Terracciano, A. & McCrae, R. R. (2001). Gender differences in personality traits across cultures: robust and surprising findings. *Journal of personality and Social Psychology*, 81(2), 322.

- Costa, P., Alves, R., Neto, I., Marvao, P., Portela, M. & Costa, M. J. (2014). Associations between medical student empathy and personality: a multi-institutional study. *PLoS One*, 9(3), e89254.
- Crysel, L. C. & Webster, G. D. (2018). Schadenfreude and the spread of political misfortune. *PLoS One*, 13(9), e0201754
- Eisenbarth, H., Lilienfeld, S. O. & Yarkoni, T. (2015). Using a genetic algorithm to abbreviate the psychopathic personality inventory–revised (PPI-R). *Psychological Assessment*, 27(1), 194–202.
- Fathi Ashtiani, A. (2005). psychological assessment. Tehran: Be'sat. (Persian)
- Feather, N. T. (2008). Effects of observer's own status on reactions to a high achiever's failure: Deservingness, resentment, schadenfreude, and sympathy. *Australian Journal of Psychology*, 60(1), 31-43.
- Feather, N. T. & Nairn, K. (2005). Resentment, envy, schadenfreude, and sympathy: Effects of own and other's deserved or undeserved status. *Australian Journal of Psychology*, 57(2), 87-102.
- Feist, J., Feist, G. J. & Ann Roberts, T. (2013). *Theories of personality*. Boston, MA: McGraw Hill Higher Education.
- First, M. B., Regier, D. A. & Kupfer, D. J. (2002). A research agenda for DSM-V. *American Psychiatric Association*, 123–199 .
- Greenier, K. D. (2018). The relationship between personality and schadenfreude in hypothetical versus live situations. *Psychological Reports*, 121(3), 445-458.
- Guilera, T., Batalla, I., Forné, C. & Soler-González, J. J. B. M. E. (2019). Empathy and big five personality model in medical students and its relationship to gender and specialty preference: a cross-sectional study. *19(1)*, 57 .
- Hare, R. D., Neumann, C. S. & Widiger, T. A. (2012). *Psychopathy* (T. A. Widiger Ed.). New York: Oxford University Press.
- Hareli, S. & Weiner, B. (2002). Dislike and envy as antecedents of pleasure at another's misfortune. *Motivation and Emotion*, 26(4), 257-277.
- James, S., Kavanagh, P. S., Jonason, P. K., Chonody, J. M. & Scrutton, H. E. (2014). The dark triad, schadenfreude, and sensational interests: Dark personalities, dark emotions, and dark behaviors. *Personality and Individual Differences*, 68, 211-216.
- Johnson, E. N., Kuhn J. J. R., Apostolou, B. A. & Hassell, J. M. (2013). Auditor perceptions of client narcissism as a fraud attitude risk factor. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 32(1), 203-219.
- Krizan, Z. & Johar, O. (2012). Envy divides the two faces of narcissism. *Journal of Personality*, 80(5), 1415-1451.
- Lane, R. (2016). Schadenfreude, the Dark Triad, and the effect of music on emotion.
- Leach, C. W., Spears, R., Branscombe, N. R. & Doosje, B. (2003). Malicious pleasure: Schadenfreude at the suffering of another group. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 932.
- Leach, C. W. & Spears, R. (2008). A vengefulness of the impotent: The pain of in-group inferiority and schadenfreude toward successful out-groups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(6), 1383.

- Leach, C. W. & Spears, R. (2009). Dejection at in-group defeat and schadenfreude toward second-and third-party out-groups. *Emotion, 9*(5), 659
- Lynam, D. R. & Vachon, D. D. (2012). Antisocial personality disorder in DSM-5: Missteps and missed opportunities. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment, 3*(4), 483.
- Magalhães, E., Costa, P. & Costa, M. J. (2012). Empathy of medical students and personality: evidence from the Five-Factor Model. *Medical Teacher, 34*(10), 807-812.
- McCrae, R. & Costa, P. (2008). *The five-factor theory of personality* (O. P. John, RW Robins, & L. Pervin Eds. 3rd ed.). New York: NY: Guilford.
- Melchers, M. C., Li, M., Haas, B. W., Reuter, M., Bischoff, L. & Montag, C. (2016). Similar personality patterns are associated with empathy in four different countries. *Frontiers in Psychology, 7*, 290.
- Millon, T. (1997). Millon Clinical Multiaxial Inventory-III [Manual Second Edition]. In: Bloomington, MN: Pearson Assessments.
- Millon, T., Millon, C. M., Meagher, S. E., Grossman, S. D. & Ramnath, R. (2012). *Personality disorders in modern life*: John Wiley & Sons.
- Mooradian, T. A., Davis, M. & Matzler, K. (2011). Dispositional empathy and the hierarchical structure of personality. *The American Journal of Psychology, 124*(1), 99-109.
- Nagel, E. (2010). *The significance of gender, context, and contingent self-esteem on feelings of schadenfreude* (Doctoral dissertation, Vanderbilt University).
- Ouwerkerk, J. W. & Van Dijk, W. W. (2014). 12 Intergroup rivalry and schadenfreude. *Schadenfreude: Understanding Pleasure at the Misfortune of Others*, 186.
- Paulhus, D. L. & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality, 36*(6), 556-563.
- Porter, S., Bhanwer, A., Woodworth, M. & Black, P. J. (2014). Soldiers of misfortune: An examination of the Dark Triad and the experience of schadenfreude. *Personality and Individual Differences, 67*, 64-68.
- Roberts, B. W. & Mroczek, D. (2008). Personality trait change in adulthood. *Current Directions in Psychological Science, 17*(1), 31-35.
- Sadock, B. J. (2015). Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences/clinical psychiatry.
- Saffari Nia, M., Dehestani, M. & Fetri, A. (2018). The mediating effect of empathy, rumination, and anger on the relationship between narcissism and lack of interpersonal forgiveness. *Social Cognition, 6*(2), 143-154.
- Sawada, M. & Hayama, D. (2012). Dispositional vengeance and anger on schadenfreude. *Psychological Reports, 111*(1), 322-334.
- Schindler, R., Körner, A., Bauer, S., Hadji, S. & Rudolph, U. (2015). Causes and consequences of schadenfreude and sympathy: A developmental analysis. *PloS One, 10*(10), e0137669.
- Shamay-Tsoory, S. G., Ahronberg-Kirschenbaum, D. & Bauminger-Zviely, N. (2014). There is no joy like malicious joy: Schadenfreude in young children. *PloS One, 9*(7), e100233

- Smith, R. H., Powell, C. A., Combs, D. J. & Schurtz, D. R. (2009). Exploring the when and why of schadenfreude. *Social and Personality Psychology Compass*, 3(4), 530-546.
- Song, Y. & Shi, M. (2017). Associations between empathy and big five personality traits among Chinese undergraduate medical students. *PloS One*, 12(2), e0171665.
- Steinbeis, N. & Singer, T. (2013). The effects of social comparison on social emotions and behavior during childhood: The ontogeny of envy and Schadenfreude predicts developmental changes in equity-related decisions. *Journal of Experimental Child Psychology*, 115(1), 198-209.
- Tran, U. S., Laireiter, A. R., Neuner, C., Schmitt, D. P., Leibetseder, M., Szente-Voracek, S. L. & Voracek, M. (2013). Factorial structure and convergent and discriminant validity of the E (Empathy) Scale. *Psychological Reports*, 113(2), 441-463.
- Van Dijk, W. W. & Ouwerkerk, J. W. (2014). Introduction to schadenfreude.
- Van Dijk, W. W., Ouwerkerk, J. W. & Goslinga, S. (2009). The impact of deservingness on schadenfreude and sympathy: Further evidence. *The Journal of Social Psychology*, 149(3), 390-392.
- Van Dijk, W. W., Ouwerkerk, J. W., Goslinga, S. & Nieweg, M. (2005). Deservingness and Schadenfreude. *Cognition and Emotion*.
- Van Dijk, W. W., Van Koningsbruggen, G. M., Ouwerkerk, J. W. & Wesseling, Y. M. (2011). Self-esteem, self-affirmation, and schadenfreude. *Emotion*, 11(6), 1445.
- Wan, Q., Jiang, L., Zeng, Y. & Wu, X. (2019). A big-five personality model-based study of empathy behaviors in clinical nurses. *Nurse Education in Practice*, 38, 66-71.
- Wang, S., Lilienfeld, S. O. & RoCHAT, P. (2019). Schadenfreude deconstructed and reconstructed: A tripartite motivational model. *New Ideas in Psychology*, 52, 1-11
- Widiger, T. A. (2012). *Big Five Model and personality disorders*. *Encyclopedia of Human Behavior (Second Edition)*, 330-337
- Yeganeh, N., Bakhshipour, A. & Alilou, M. (2021). Evaluation of the internal structure of the Schadenfreude severity scale: A Factor analytic study. *Journal of Clinical Psychology*, 13(3), 49-58. (In Persian)

روابط ساختاری عامل‌های شخصیت با شخصیت ضد اجتماعی به واسطه نقش شادنفروود

نرگس یگانه^۱

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی مدل‌یابی معادلات ساختاری عامل‌های شخصیت با نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی با میانجی‌گری شادنفروود در دانشجویان دختر بود. عامل‌های شخصیت به‌عنوان متغیر برون‌زا، نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی به‌عنوان متغیر درون‌زا و شادنفروود به‌عنوان متغیر میانجی در نظر گرفته شد. نمونه شامل ۲۸۵ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه تبریز بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. هر یک از افراد نمونه به پرسشنامه‌های میلیون نسخه سوم، پنج عاملی روان‌رنجوری-برون‌گرایی-گشودگی و سناریوهای فرضی شادنفروود که در اختیارشان قرار گرفت پاسخ دادند. داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۴ و Amos تحلیل شدند. ارزیابی مدل فرضی پژوهش با استفاده از شاخص‌های برازندگی نشان داد مدل اندازه‌گیری شده برازش مناسبی دارد. نتایج نشان داد دل‌پذیری از میان عامل‌های بزرگ شخصیت با واسطه‌گری شادنفروود بر نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی زنان اثر معنی‌داری (β coefficient = $-0/048$, $P < 0/05$) دارد. همچنین، روان‌رنجورخویی، با شادنفروود رابطه مثبت ($r = 0/316$, $P < 0/01$)، با وجدان بودن ($r = -0/311$, $P < 0/01$)، دل‌پذیری ($r = -0/366$, $P < 0/01$)، برون‌گرایی ($r = -0/299$, $P < 0/01$) و گشودگی به تجربه ($r = -0/237$, $P < 0/01$) رابطه عکس داشتند. همچنین، همه زیرمؤلفه‌های آزمون شخصیت پنج عاملی به جز گشودگی که به تجربه با نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی رابطه معکوس داشتند.

واژگان کلیدی

شادنفروود، شخصیت ضد اجتماعی، پنج عامل بزرگ شخصیت، هیجان، همدلی.

۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)

Nargesi.ygn@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۱۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲۳

مقدمه و بیان مسئله

شخصیت^۱، الگوی صفات نسبتاً دائمی و ویژگی‌های منحصر به فرد است که به رفتار شخص ثبات و فردیت می‌بخشد (رابرتز و رازک^۲، ۲۰۰۸). بهنجاری و نابهنجاری در شخصیت را نمی‌توان به‌طور عینی از هم تفکیک کرد. تمام این تمایزات، از جمله مقوله‌های راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی^۳، بخشی از ساخت‌های اجتماعی و مصنوعات فرهنگی هستند. به این ترتیب، آسیب با رفتارهایی تعریف می‌شود که غیر معمول، بی‌ربط، یا مغایر با گروه مرجع فرد است (میلون و همکاران^۴، ۲۰۱۲). در اینجا معضلی که در ارتباط با اختلالات شخصیت مطرح می‌شود این است که آیا اختلالات شخصیت، صورت شدید گونه‌های شخصیت به‌هنگارند (ابعاد)، یا شیوه‌هایی ارتباطی هستند که به لحاظ روان‌شناختی با رفتار سالم فرق دارند (مقولات). بسیاری از محققان و درمان‌گران این حوزه، اختلالات شخصیت را صورت‌های افراطی و شدید یک یا چند بُعد شخصیتی می‌دانند. اما به‌خاطر شیوه تشخیص‌گذاری در راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، به اختلالات شخصیت-مثل اکثر اختلالات دیگر-نگاهی مقوله‌ای می‌شود (بارلو و دوراند^۵، ۲۰۱۴). در این راستا، اختلالات شخصیت در راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی به سه گروه یا خوشه تقسیم می‌شوند که مبنای خوشه‌بندی، شباهت است. خوشه A، خوشه اختلالات عجیب یا نامتعارف و شامل اختلال شخصیت پارانویید^۶، اسکیزوید^۷ و اسکیزوتایپال^۸ می‌شود. خوشه B، خوشه اختلالات نمایشی، هیجانی یا ددمی است و شامل اختلال شخصیت ضد اجتماعی^۹، مرزی^{۱۰}، نمایشی^{۱۱} و خودشیفته^{۱۲} می‌شود. خوشه C هم خوشه

1. Personality
2. Roberts & Mroczek
3. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
4. Millon et al
5. Barlow & Durand
6. Paranoid
7. Schizoid
8. Schizotypal
9. Antisocial
10. Borderline
11. Histrionic
12. Narcissistic

اختلالات مضطربانه و ترس آلود است و شامل اختلال شخصیت اجتنابی^۱، وابسته^۲ و وسواسی-اجباری^۳ می‌شود (سادوک^۴، ۲۰۱۵).

با وجود این سبک از طبقه‌بندی اختلالات شخصیت، بخش ۳ از راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی نیز شامل یک مدل پنج دامنه است که با پنج عنصر مدل پنج عاملی (FFM) همخوانی دارد؛ هر دامنه گسترده به ویژگی‌های اختصاصی‌تر که در چارچوب تشخیصی برای مقوله‌های اختلال شخصیت گنجانده شده‌اند، متناسب با تشخیص FFM از اختلالات شخصیت متمایز می‌شود. پنج عنصر مدل پنج عاملی (FFM) عبارتند از برون‌گرایی^۵ (پرحرفی، ابراز وجود و فعال بودن در مقابل کم‌حرفی، انفعال و تودار بودن)؛ دل‌پذیری^۶ (مهربانی، هم‌دلی، اعتماد و گرمی در مقابل خصومت، خودخواهی و بی‌اعتمادی)؛ با وجدان بودن^۷ (سازمان‌یافتگی، دقیق بودن و پایایی در مقابل بی‌دقتی، بی‌توجهی و موثق نبودن)؛ روان‌رنجورخویی^۸ (عصبی بودن، دم‌دمی بودن و تندخویی در برابر خون‌سردی و آرامی)؛ و گشودگی به تجربه^۹ (تخیل، کنجکاوی و خلاقیت در برابر دراک یا زیرک نبودن و سطحی بودن) (مک کری و کاستا^{۱۰}، ۲۰۰۸).

از جهتی دیگر، شخصیت و جوهی تاریک نیز می‌تواند داشته باشد. وجه اشتراک در دسته‌بندی و نام‌گذاری بعضی اختلالات و سبک‌های شخصیتی تحت عنوان «تاریک» را می‌توان از آن جهت دانست که این طبقات شخصیتی، مستقیماً تأثیرات مخرب اجتماعی داشته و بیش از آن‌که برای خود فرد مشکل‌ساز باشند، برای دیگران در دسرافزین و آزارنده هستند. بنابراین، اهمیت تأثیرات اجتماعی به اندازه‌ای بالا است که پژوهشگران این حوزه را بر آن داشته تا چنین نامی برگزینند.

1. Avoidant
2. Dependent
3. Obsessive-Compulsion
4. Sadock
5. Extraversion
6. Agreeableness
7. Conscientiousness
8. Neuroticism
9. Openness to experience
10. McCrae & Costa

نتایج موجود نشان می‌دهند که افراد با نمرات بالاتر در سه گانه تاریک^۱ (سایکوپات^۲، خودشیفته^۳ و ماکیاولیسم^۴)، بیشتر درگیر فعالیت‌های ضداجتماعی می‌شوند و رضایت بیشتری را از بدبختی دیگران تجربه می‌کنند (جیمز و همکاران^۵، ۲۰۱۴).

یکی از عوامل روان‌شناختی که با اختلالات شخصیت خوشه B مخصوصاً ضداجتماعی ارتباط دارد، شادنفرو^۶ است. شادنفرو، واژه‌ای آلمانی به معنی تجربه لذت بردن از بدبختی و بدبختی دیگران است (فیدر و نایرن^۷، ۲۰۰۵). به عبارتی دیگر، شادنفرو، هیجانی است، همچون هیجان‌هایی از قبیل خشم، شادی و... که در همه افراد احتمال تجربه شدن دارند. مثلاً هنگامی که فردی روی پوست موز قدم می‌گذارد و زمین می‌خورد و شخص بیننده می‌خندد، در واقع هیجان شادنفرو را تجربه می‌کند (بوکلز^۸، ۲۰۱۲).

سه گانه تاریک، نمایانگر خودمحوری و سردی هیجانی نسبت به دیگران است. بنابراین، ارتباط آن با شادنفرو جای تعجب ندارد. یک فرضیه معکوس که می‌تواند از این یافته حاصل شود این است که آنچه به عنوان هیجان‌های گرم و جهت یافته به سوی دیگران نام می‌گیرد، با شادنفرو رابطه منفی خواهد داشت. کاندیداهای احتمالی برای تجربه این هیجان‌ها می‌توانند هم‌دلی و دل‌پذیری باشند (گرینیر^۹، ۲۰۱۷).

شادنفرو یک احساس رایج است که هنوز درک نشده که در بسیاری از موقعیت‌ها در تعاملات بین فردی و بین گروهی ایجاد می‌شود. مردم اغلب تلاش کرده‌اند تا ارزش اخلاقی شادنفرو را بر اساس برخوردهای شخصی خود و یادآوری‌های شادنفرو توصیف، توضیح و ارزیابی کنند. با این حال، این رویکرد اغلب نمی‌تواند ماهیت غنی و چندوجهی این احساس را به تصویر بکشد و روان‌شناسان اجتماعی مدت‌هاست که جنبه‌های چندگانه شادنفرو را تشخیص

-
1. The Dark Triad
  2. Psychopathy
  3. Narcissism
  4. Machiavellianism
  5. James et al
  6. Schadenfreude
  7. Feather & Nairn
  8. Buckels
  9. Greenier

داده‌اند. اما با چالش‌هایی برای روشن کردن چگونگی شکل‌گیری وجوه چندگانه شادنفروود و نحوه ارتباط آنها مواجه هستند. چراکه موقعیت‌های مختلف به‌طور بالقوه در برانگیختن شادنفروود نقش دارند (وانگ و همکاران^۱، ۲۰۱۹).

بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد قبلاً رابطه مستقیم بین اغلب متغیرها بررسی شده است. اما مدلی جامع در پاسخ به این سوال که کدام‌یک از این عوامل و از چه مسیرهایی می‌توانند بروز اختلال شخصیتی ضداجتماعی را تبیین کنند مورد مطالعه قرار نگرفته است. بنابراین، موضوعی که جای سوال و بحث دارد علاوه بر تکمیل رابطه تک تک متغیرهایی که هنوز نحوه ارتباط آنها روشن نشده، بررسی رابطه غیرمستقیم و میانجی بین مدل پنج عامل شخصیت و اختلالات شخصیت خوشه B، مخصوصاً شخصیت ضداجتماعی به‌واسطه نقش شادنفروود می‌باشد که تا به حال انجام نگرفته است. راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی در مورد اختلال شخصیت ضداجتماعی می‌گوید: الگوی نافذی از بی‌اعتنایی و نقض حقوق دیگران است که آن را سایکوپاتی، سوسیوپاتی یا اختلال شخصیت غیراجتماعی نیز نامیده‌اند. به این ترتیب راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی واژه سایکوپاتی در سه‌گانه تاریک را معادل اختلال شخصیت ضداجتماعی می‌داند.

فرض بر این است که صفات شخصیتی با مشخصه تعاملات و تبادلات اجتماعی، بیشتر با تجربه هیجان شادنفروود مرتبط باشند. چرا که شادنفروود، هیجانی است که در بافت ارتباطات اجتماعی معنا پیدا می‌کند. همچنین فرض بر آن است که بعضی صفات پنجگانه شخصیت، به‌واسطه هیجان شادنفروود، بیشتر قادر به پیش‌بینی ویژگی شخصیتی ضداجتماعی در زنان خواهند بود؛ یعنی سهم افزون‌تر صفات شخصیتی که رنگ و بویی از مقایسه خود با هم‌ردیفان و یا درک متقابل دیگری دارند.

به این ترتیب هدف از پژوهش حاضر، آزمون روابط ساختاری بین مدل پنج عاملی شخصیت، شادنفروود و نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی زنان است که در آن، ویژگی‌های شخصیتی

^۱. Wang et al

مستعد (عامل آسیب‌پذیری) به واسطه عوامل بیرونی و احتمالی برانگیزاننده شادنفرد (عامل استرس)، منجر به بروز نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی می‌شوند. این مطالعه قادر است در تخصصی‌تر شدن سبب‌شناسی، پیش‌گیری و درمان نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی راهگشای باشد. از طرفی، به دلیل محدود بودن چنین مطالعاتی، خصوصاً عدم مطالعه شادنفرد در هیچ‌یک از حیطه‌های روان‌شناسان بالینی ایرانی تاکنون، این پژوهش می‌تواند دروازه‌ای جهت ورود این سازه به ادبیات پژوهشی روان‌شناسی ایران باشد.

پیشینه تجربی

محور اصلی این پژوهش هیجان شادنفرد است که در ایران مطالعه خاصی در مورد آن صورت نگرفته است. از سویی، مطالعات جهانی معطوف بر سه حیطه زیستی-روانی-اجتماعی بوده و از تنفر^۱ (فیدر و نایرن، ۲۰۰۵)، سزاواری^۱ (فیدر، ۲۰۰۸؛ فیدر و نایرن، ۲۰۰۵، فن دایک و همکاران^۲، ۲۰۰۹؛ فن دایک و همکاران، ۲۰۰۵)، حسادت^۳ (فیدر، ۲۰۰۸)، دوست‌داشتنی بودن^۴ (هارلی و وینر، ۲۰۰۲)، عزت‌نفس^۵ (فن دایک و همکاران، ۲۰۱۱) و رقابت^۶ به‌عنوان ویژگی‌های پیشنهادی برای تأثیرگذاری بر شادنفرد یاد شده است (اسمیت و همکاران^۷، ۲۰۰۹).

پژوهش‌ها، میان شادنفرد و تقابلات درون‌گروهی و برون‌گروهی ارتباط برقرار کرده‌اند (سیکارا و همکاران^۸، ۲۰۱۱، لیچ و اسپیرز^۹، ۲۰۰۸؛ اورکرک و فن دایک^{۱۰}، ۲۰۱۴؛ ونگ و همکاران، ۲۰۱۹). ابعاد این هیجان حتی از نگاه موقعیت‌های طرفداری و رقابتی در ورزش‌های گروهی و

1. Resentment
2. Van Dijk et al
3. Envy
4. Likability
5. Self-esteem
6. Competition
7. Smith et al
8. Cikara et al
9. Leach & Spears
10. Ouwkerk & Van Dijk

همچنین موقعیت‌های سیاسی و بین‌المللی بررسی شده است (کامز و همکاران^۱، ۲۰۰۹؛ کریستال و وبستر^۲، ۲۰۱۸، لیچ و اسپیرز، ۲۰۰۹؛ لیچ و همکاران، ۲۰۰۳ و فن دایک و اورکرک^۳، ۲۰۱۴). شادنفروود پا را فراتر گذاشته و به خاستگاه‌های تحولی در رقابت‌های اجتماعی هم نفوذ کرده است. همسو با پیشینه پژوهشی در مورد بزرگسالان، مطالعات تحولی، نقش اساسی رقابت اجتماعی را در شادنفروود نشان می‌دهند (شمی و همکاران^۴، ۲۰۱۴ و استینس و سینگر^۵، ۲۰۱۳) همگی این شواهد حاکی از اهمیت اجتماعی و بین‌فردی این هیجان است.

شادنفروود با بسیاری از عرصه‌های روان‌شناختی-اجتماعی انسان ارتباط دارد. اما مطالعات درباره ویژگی‌های شخصیتی مرتبط با شادنفروود کمتر صورت گرفته است. در واقع، مطالعه در مورد رابطه تفاوت‌های فردی و شادنفروود، به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا افراد با ویژگی‌های شخصیتی خاصی، بیشتر مستعد تجربه شادنفروود هستند؟ (گرینر، ۲۰۱۷).

در شماری از مطالعات مرتبط با شادنفروود، چنین ارتباطی میان هیجان شادنفروود و ویژگی‌های شخصیتی مورد بررسی قرار گرفته است. جیمز و همکاران (۲۰۱۴) همسو با نتایج پورتر و همکاران (۲۰۱۴)، لین (۲۰۱۶) و گرینر (۲۰۱۸) دریافتند که درجات بالاتری از صفات سه‌گانه تاریک شخصیت با سطوح بالاتری از شادنفروود همراه است. همچنین، ایبل و بروئر^۶ (۲۰۱۸) دریافتند زنان با درجات بیشتری از ماکیاولیسم، شدت بیشتری از شادنفروود را نسبت به دوستان هم‌جنس خود تجربه می‌کنند.

بعضی از پژوهشگران، همبستگی منفی بین همدلی و شادنفروود را گزارش کرده‌اند (جیمز و همکاران، ۲۰۱۴؛ پورتر و همکاران^۷، ۲۰۱۴ و سوادا و هایاما^۸، ۲۰۱۲). در این راستا، ارتباط بین

1. Combs et al
2. Crysel & Webster
3. Van Dijk & Ouwerkerk
4. Shamay et al
5. Steinbeis & Singer
6. Abell & Brewer
7. Porter et al
8. Sawada & Hayama

دل‌پذیری (یکی از صفات پنج بزرگ که مشخصه آن گرمی عاطفی نسبت به دیگران است) با شادنفرو در کنار سایر صفات مدل پنج عاملی شخصیت، مطالعه کمی را به خود دیده‌اند. گرینیر (۲۰۱۷) در مطالعه خود مشاهده کرد که هم‌پای نمرات بالاتر در شادنفرو، به‌طور معناداری سطوح پایین‌تری از همدلی^۱ و دل‌پذیری تجربه می‌شود.

چارچوب نظری

شادنفرو دارای ابعاد زیستی و روانی-اجتماعی است به همین دلیل به عنوان یک هیجان در نظر گرفته می‌شود. بنابراین محرک‌های برانگیزاننده درونی و بیرونی مختلفی در بروز و تجربه این هیجان دخیل هستند (وانگ و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این، توجه به جنبه‌های رشدی، بالینی و شخصیتی در بررسی شادنفرو اهمیت زیادی دارند. در این راستا، محققان معتقدند بینش یافتن از انگیزه‌های درونی می‌تواند به درک بیشتر شادنفرو کمک کند (ایسنبارس و همکاران^۲، ۲۰۱۵). به همین دلیل پژوهش‌ها باید تلاش کنند مسیر رشد هر یک از عامل‌های شادنفرو را با استفاده از برخی پدیده‌های رشد نزدیک و مرتبط؛ از جمله ارزیابی اجتماعی و تنفر یا گریز از بی‌عدالتی مشخص نمایند. برای مثال؛ پژوهشگران برای تعیین مسیرهای رشد رقابت و عدالت باید بررسی کنند که چگونه گریز یا تنفر از بی‌عدالتی در طول یک رقابت یا یک تخلف اخلاقی با تغییرات رشدی مرتبط است. در مورد عامل پرخاشگری شادنفرو، محققان باید واکنش‌های هیجانی نوزادان را در ارزیابی اجتماعی خود از عروسک‌های ضداجتماعی که به دیگران آسیب می‌رسانند، بیشتر بررسی کنند. همچنین، با توجه به جنبه شخصیتی می‌توان از ابزارهای خودگزارشی (در قالب مقیاس لیکرت) برای بررسی ابعاد مختلف شادنفرو و نشان دادن جلوه‌های مختلف موقعیت‌ها در تجربه شادنفرو استفاده کرد که در این مدل هر کدام از سه عامل مذکور در تجربه شادنفرو (پرخاشگری، رقابت و عدالت) به واسطه یک عامل انگیزشی و نهفته (تمایل به انسانیت‌زدایی^۳) با محرک‌های مختلفی در ارتباط باشد. در این

^۱. Empathy

^۲. Eisenbarth et al

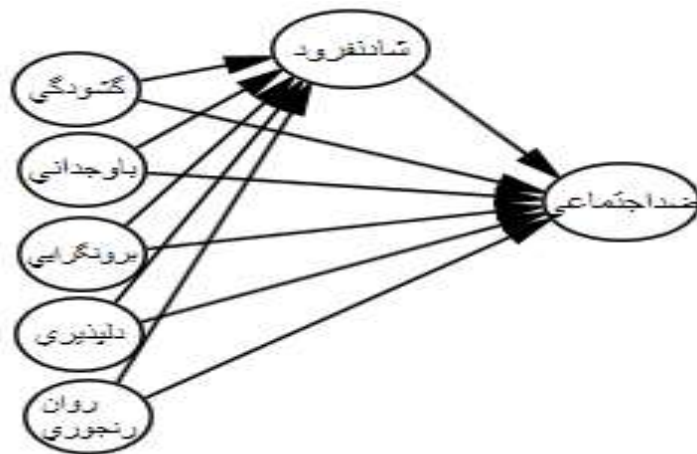
^۳. Dehumanization

راستا، پژوهش حاضر با توجه به همبسته‌های شخصیتی به بررسی شادنفروود پرداخته است. برای مثال؛ سازگاری پایین به دلیل ویژگی‌های خاصه در شخصیت ماکیاولیسم و خودشیفته با تجربه مقدماتی شادنفروود مرتبط است. بنابراین، می‌توان فرض کرد که عامل‌های مقیاس پنج عاملی شخصیت می‌توانند بیانگر مقدمات و ملزوماتی در تجربه نشانگان شخصیت ضداجتماعی به واسطه هیجان شادنفروود نیز باشند. ضمناً مدل حاضر معرف پیشایندها و پیامدهایی در تجربه شادنفروود عنوان شوند.

بنابراین، پرسش‌های بنیادین این پژوهش عبارتند از:

(۱) کدام ویژگی‌های شخصیتی در تجربه لذت بردن از درد و رنج دیگران (شادنفروود) در زنان موثر است؟

(۲) پنج عامل بزرگ شخصیت از طریق شادنفروود چقدر بر نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی زنان تأثیرگذار است؟

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر دانشگاه تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به تعداد تقریبی ۱۲۰۰۰ نفر بود. حجم نمونه با روش نمونه‌گیری در دسترس و بر اساس جدول کرجسی و مورگان به تعداد ۲۸۵ نفر تعیین شد. با توجه به شیوع همه‌گیری بیماری کرونا، داده‌ها به شیوه مجازی جمع‌آوری گردید. پس از کسب رضایت از افراد و شرح مسئله برای آنان، پرسشنامه‌ها برای پاسخگویی در اختیارشان قرار گرفت. ضمن آن‌که هویت افراد در پرسشنامه‌ها ناشناس باقی ماند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل دانشجوی و بنابر اظهار خود شرکت‌کنندگان، عدم سابقه دریافت خدمات روان‌پزشکی و ملاک‌های خروج شامل دانشجوی نبودن و در حین درمان بودن و یا داشتن سابقه دریافت درمان‌های روان‌پزشکی بود. جهت طبقه‌بندی، پردازش و تحلیل داده‌ها و بررسی فرضیه‌های پژوهش از نرم‌افزارهای آماری SPSS-24^۱ و Amos^۲ استفاده شد. برازش مدل فرضی با کاربرد روش مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت. ابزارهای مورد استفاده در پژوهش شامل موارد زیر بود:

۱. پرسشنامه پنج عاملی روان‌رنجوری-برون‌گرایی-گشودگی^۳ (NEO-FFI): برای سنجش ویژگی‌های شخصیتی از پرسشنامه ۵ عاملی شخصیت نئوفرم کوتاه NEO-FFI شامل ۶۰ سؤال استفاده شده است. این پرسشنامه ۵ بعد بزرگ عمده شخصیت را اندازه می‌گیرد (برون‌گرایی، دل‌پذیری، با وجدان بودن، روان‌رنجوری و گشودگی به تجربه). برای هر عبارت پرسشنامه یک مقیاس درجه‌بندی پنج رتبه‌ای (لیکرت) وجود دارد که نمره‌گذاری از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم به ترتیب ۰ تا ۴ تعلق می‌گیرد و برای برخی دیگر برعکس. نمرات مقیاس با جمع بستن ۱۲ آیتم برای هر بعد به دست می‌آید (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

در ارتباط با پایایی عامل‌ها، نتایج مطالعات مختلف نشان می‌دهند زیرمقیاس‌های NEO-FFI همسانی درونی خوبی دارند. برای مثال هلدن، ضریب آلفای این عامل‌ها را از ۰/۷۶ (گشودگی به تجربه) تا ۰/۸۷ (روان‌رنجوری) گزارش می‌کند (به نقل از فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

1. Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)

2. Analysis of moment structures

3. Neuroticism-Extraversion-Openness-Five-Factor Inventory

تحقیق روشن چسلی و همکاران (۱۳۸۵) نشان داد که تنها عوامل روان‌رنجوری و مسئولیت‌پذیری در تمام آزمودنی‌ها، ثبات درونی قابل قبولی دارند (بالاتر از ۰/۷۰) که البته آلفای کرونباخ عوامل برون‌گرایی و دل‌پذیری نیز، از سطح توصیه‌شده برای مقایسه‌های گروهی، بالاتر است (بزرگ‌تر از ۰/۰۵) (ملازاده، ۱۳۸۱ به نقل از فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

برای تعیین پایایی پرسشنامه NEO-FFI در پژوهشی که توسط رحیمی بازنه (۱۳۸۸)، در مورد بیماران آسمی صورت گرفته، مقدار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۹ به دست آمد که در سطح قابل و قبولی است و با تحقیقات انجام شده هم‌خوانی دارد (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

نحوه نمره‌گذاری پرسشنامه نئو فرم کوتاه: سؤالات در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای توسط فرد پاسخ داده می‌شوند. برای هر عامل ۱۲ سوال اختصاص یافته است. هریک از سؤالات دارای ۵ گزینه «کاملاً موافقم»، «موافقم»، «نظری ندارم»، «مخالقم» و «کاملاً مخالفم» می‌باشند که نمره‌های صفر تا چهار به آن تعلق می‌گیرد. هر عامل دارای ۱۲ آیتم و دامنه نمره‌ها از صفر تا ۴۸ است. با جمع نمرات هر یک از سؤالات مربوط به هر آیتم، پنج نمره مجزا به دست می‌آید. شماره سؤالی که به هر یک از آیتم‌ها اختصاص دارد به شرح جدول زیر است.

جدول ۱. سؤالات اختصاص یافته به هر یک از آیتم‌های شخصیت در پرسشنامه نئو

ردیف	بعد	سؤالات
۱	روان رنجورخویی	۱-۶-۱۱-۱۶-۲۱-۲۶-۳۱-۳۶-۴۱-۴۶-۵۱-۵۶
۲	برونگرایی	۲-۷-۱۲-۱۷-۲۲-۲۷-۳۲-۳۷-۴۲-۴۷-۵۲-۵۷
۳	گشودگی به تجربه	۳-۸-۱۳-۱۸-۲۳-۲۸-۳۳-۳۸-۴۳-۴۸-۵۳-۵۸
۴	موافق بودن یا دلپذیری	۴-۹-۱۴-۱۹-۲۴-۲۹-۳۴-۳۹-۴۴-۴۹-۵۴-۵۹
۵	با وجدان بودن	۵-۱۰-۱۵-۲۰-۲۵-۳۰-۳۵-۴۰-۴۵-۵۰-۵۵

منبع: یافته‌های پژوهش

۲. پرسشنامه بالینی چندمحوری میلون (MCMII-III)^۱: برای سنجش نشانه‌های اختلال شخصیت خودشیفته از پرسشنامه بالینی چندمحوری میلون III استفاده شد. این پرسشنامه توسط میلون در سال ۱۹۸۱ طراحی و فرم تجدیدنظرشده آن در سال ۱۹۸۷ منتشر شد. پرسشنامه میلون III (۱۹۹۴)، شامل ۱۷۵ جمله کوتاه خودتوصیفی با پاسخ‌های بلی و خیر می‌باشد و برای بزرگسالان ۱۸ سال به بالا که برای درمان یا ارزیابی روان‌شناختی به مراکز سلامت روان مراجعه می‌کنند، استفاده می‌شود.

این آزمون، یکی از مهم‌ترین ابزارهای سنجش عینی نشانگان بالینی مطرح شده در محور یک و اختلالات شخصیت، یا به قول میلون الگوهای بالینی شخصیت‌محور دو راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV) (انجمن روان پزشکی آمریکا، ۱۹۹۴) بود. این آزمون به منظور عملیاتی کردن مدل آسیب‌شناسی روانی میلون (۱۹۸۳) ساخته شده و دو بار از زمان انتشار آن به موازات تغییر در نظریه و همچنین راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، تجدیدنظر شده است. میلون III شامل ۲۸ مقیاس است. این مقیاس‌ها در چهار گروه الف) الگوهای بالینی شخصیت، ب) الگوهای بالینی شدید، ج) نشانگان بالینی و د) نشانگان بالینی شدید دسته‌بندی شده‌اند.

الگوهای بالینی شخصیت شامل ۱۱ مقیاس: مقیاس شخصیت اسکیزوئید با ۱۶ گویه، مقیاس شخصیت دوری‌گزین با ۱۶ گویه، مقیاس شخصیت افسرده با ۱۵ گویه، مقیاس شخصیت وابسته با ۱۶ گویه، مقیاس شخصیت نمایشی با ۱۷ گویه، مقیاس شخصیت خودشیفته با ۲۴ گویه، مقیاس شخصیت ضداجتماعی با ۱۷ گویه، مقیاس شخصیت دیگرآزار با ۲۰ گویه، مقیاس شخصیت وسواسی با ۱۷ گویه، مقیاس شخصیت منفی‌گرا با ۱۶ گویه، مقیاس شخصیت خودآزار با ۱۵ گویه؛ الگوهای بالینی شدید شخصیت، شامل ۳ مقیاس: مقیاس شخصیت اسکیزوتایپال با ۱۶ گویه، مقیاس شخصیت مرزی با ۱۶ گویه و مقیاس شخصیت پارانوئید با ۱۷ گویه؛ نشانگان بالینی با ۷ مقیاس: مقیاس اختلال اضطرابی با ۱۴ گویه، مقیاس اختلال شبه‌جسمی با ۱۲ گویه، مقیاس اختلال مانیک با ۱۳ گویه، مقیاس اختلال افسرده‌خویی با ۱۴ گویه، مقیاس وابستگی به الكل با ۱۵ گویه، مقیاس وابستگی به مواد با ۱۴ گویه و مقیاس اختلال استرس پس از ضربه با

^۱ Millon Clinical Multiaxial Inventory-III

۱۶ گویه؛ نشانگان بالینی شدید، شامل ۳ مقیاس: مقیاس اختلال تفکر با ۱۷ گویه، مقیاس اختلال افسردگی شدید با ۱۷ گویه و مقیاس اختلال هذیانی با ۱۳ گویه؛ شاخص‌های اصلاح نیز شامل: روایی با ۳ گویه، مطلوبیت با ۲۱ گویه و بدنمایی با ۳۳ گویه می‌باشند (شریفی، ۱۳۸۶).

مطالعات مختلف نشان‌دهنده پایایی نسبتاً خوب^۱ MCMIII است. برای مقیاس‌های اختلال شخصیت، همبستگی‌های متوسطی از ۰/۵۸ تا ۰/۹۳ با متوسط ۰/۷۸ به دست آمده است. در مورد مقیاس‌های نشانگان بالینی نیز همبستگی‌های متوسطی از ۰/۴۴ (اختلال استرس پس از ضربه) تا ۰/۹۵ (افسردگی اساسی) با متوسط ۰/۸۰ به دست آمده است. پایایی مقیاس‌ها در مطالعه هنجاریابی آزمون با فاصله زمانی ۵ تا ۱۴ روز از دامنه ۰/۸۲ (مقیاس بدنمایی) تا ۰/۹۶ (اختلال شبه جسمی) با متوسط ۰/۹۰ برای تمام مقیاس‌ها گزارش شده است.

در ایران، چند مطالعه در مورد MCMII انجام شده است. اولین مطالعه توسط خواجه موگهی (۱۳۷۲)، به منظور هنجاریابی MCMII در تهران صورت گرفته است. در مطالعات وی، ضریب پایایی مقیاس‌های MCMII به روش بازآزمایی با فاصله‌ی ۷-۱۰ روز از دامنه‌ی ۰/۷۸ (نمایشی) تا ۰/۸۷ (اختلال هذیانی) به دست آمده است. میلون (۱۹۹۴)، میزان اعتبار آزمون را ۰/۷۸ ذکر کرده است (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

در مطالعه‌ی دیگری نیز شریفی (۱۳۸۱)، MCMIII را در شهر اصفهان هنجاریابی کرده که همبستگی نمرات خام اولین اجرا و بازآزمایی در دامنه‌ی ۰/۸۲ (اختلال هذیانی) تا ۰/۹۸ (اختلال شخصیت اسکیزوئید) گزارش شده است. همچنین در این مطالعه، پایایی آزمون از طریق همسانی درونی محاسبه و ضریب آلفای مقیاس‌ها در دامنه‌ی ۰/۸۵ (وابستگی به الکل) تا ۰/۹۷ (اختلال استرس پس از ضربه) به دست آمده است.

۳. پرسشنامه‌ی سناریویی شادنفروود (SS^۲): برای سنجش شادنفروود، در اغلب مطالعات از سناریوهای محقق ساخته و گاهی نیز از نمایش ویدیویی به فراخور موضوع مورد بررسی استفاده شده است. در مقیاس شادنفروود فن دایک و همکاران (b۲۰۰۵) آلفای کرونباخ برای چهار آیتم

^۱ Millon Clinical Multiaxial Inventory-III

^۲ Schadenfreude Scenario

حسادت، سه آیت‌م مورد علاقه نبودن، پنج آیت‌م شادنفروود، سه آیت‌م همدلی، سه آیت‌م مسئولیت‌پذیری و چهار آیت‌م سزاواری به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۵، ۰/۸۷، ۰/۸۵، ۰/۹۷ و ۰/۹۴ بود که نشان از وجود ثبات درونی بالا هر یک از مقیاس‌ها داشت. در این مطالعه از ادغام دو گروه از سناریوهایی معرفی شده در دو پژوهش مشابه استفاده گردید. در واقع، سناریوهایی که جیمز و همکاران (۲۰۱۴) معرفی کرده‌اند، در سایر پژوهش‌ها نیز به مقدار بیشتری مورد استفاده قرار گرفته است. با این حال، به نظر می‌رسد سناریوهایی که جیمز و همکاران (۲۰۱۴) بیشتر با روحیات مردانه سازگار است و تصور آن موقعیت‌ها در مردان، بهتر می‌تواند عواطف و هیجان‌های برانگیزاننده شادنفروود را زنده کنند. بنابراین، تصمیم بر آن شد علاوه بر سناریوهای مذکور، دو سناریو از مطالعه دیگر (ایبل و بروئر، ۲۰۱۸) با موضوع ماکیاولیسم و شادنفروود در روابط دوستانه‌ی زنان هم گنجانده شود. به عبارتی، می‌توان گفت که یکی از سه سناریوی جیمز و همکاران (۲۰۱۴) در هر دو جنس زن و مرد احتمالاً به شکل مشابهی برانگیزاننده هیجان شادنفروود باشد (سناریوی پیشرفت‌طلبی در فضای تحصیلی و یا شغلی). با این حال، احتمال می‌رود که زنان نسبت به موقعیت‌های مقایسه‌ای خود، همچون فضای عاشقانه و یا ویژگی‌های ظاهری هم‌تایان خود (دوست، همکار و ...) حساسیت بیشتری داشته باشند، در حالی که مردان نسبت به موقعیت‌هایی که از لحاظ مالی و رقابتی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند بیشتر برانگیخته شوند.

به این ترتیب، با حفظ سناریوی پیشرفت‌طلبی، چهار سناریوی که دوتای آنها قدری بیشتر زنانه به نظر می‌رسد در نظر گرفته شد تا ضریب اطمینان سنجش حاضر تا حد ممکن بالا رود و پرسشنامه مورد نظر زنانه‌سازی شود. از آزمودنی‌ها خواسته شد بعد از مطالعه هر یک از سناریوها، موافقت خود را با میزان هر یک از احساسات سه‌گانه (سرگرم‌کننده و جالب یافتن موقعیت، احساس رضایت خاطر، احساس خوشحالی) که در آنها ایجاد شده را در یک مقیاس لیکرتی از ۱ (به شدت مخالف) تا ۷ (به شدت موافق) اعلام کنند. در مطالعه جیمز و همکاران (۲۰۱۴) در سناریوی تاجر ثروتمند، آلفای کرونباخ ۰/۷۴، میانه ۵/۵۰ و انحراف استاندارد ۱/۱۰؛ در سناریوی رقابت ورزشی، آلفای کرونباخ ۰/۸۲، میانه ۴/۲۰ و انحراف استاندارد ۱/۳۲؛ و در سناریوی پیشرفت‌طلبی، آلفای کرونباخ ۰/۸۲، میانه ۴/۵۸ و انحراف استاندارد ۱/۲۰ بود. گرینیر (۲۰۱۷)

نیز در پژوهش خود از سناریوهای جیمز و همکاران (۲۰۱۴) بهره برده که آلفای کرونباخ را به ترتیب بیان شده در بالا ۰/۷۶، ۰/۸۱ و ۰/۷۳ بدست آورد. در پژوهش ایبل و بروئر (۲۰۱۸) نیز سناریوی پیشرفت طلبی دارای آلفای کرونباخ ۰/۸۲، میانه ۱۰/۸۳ و انحراف استاندارد ۵/۵۱؛ سناریوی موقعیت عاشقانه آلفای کرونباخ ۰/۸۲، میانه ۶/۶۲ و انحراف استاندارد ۳/۸۹ و در سناریوی ویژگی‌های ظاهری آلفای کرونباخ ۰/۸۷، میانه ۱۰/۳۸ و انحراف استاندارد ۴/۹۹ گزارش شده است. این ابزار در مطالعه دیگری نیز به‌طور مشابه مورد استفاده قرار گرفته است (گریتمیر، ۲۰۱۵).

پرسشنامه سناریویی شادنفروود، پیش از به‌کارگیری در مطالعه حاضر، ساختار عاملی آن مورد ارزیابی قرار گرفت. بر اساس یافته‌ها با تحلیل عاملی اکتشافی، یک ساختار پنج عاملی شناسایی شد. پنج عامل کشف شده با عناوین ثروت، عشق، رقابت، زیبایی و توانایی نام‌گذاری شدند. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز نشان داد ساختار پنج عاملی برازش مناسبی با داده‌ها دارد (یگانه و همکاران، ۱۴۰۰).

یافته‌های پژوهش

مجموع شرکت‌کنندگان قابل مطالعه ۲۸۵ نفر با میانگین سنی $23,24 \pm 2/1$ سال و انحراف استاندارد ۲/۲۶ قابل تحلیل بود. ۲۵۶ نفر (۸۹/۸ درصد) افراد مجرد و ۲۹ نفر (۱۰/۲ درصد) متأهل، ۱۵۹ نفر (۵۵/۸ درصد) دانشجوی کارشناسی، ۱۵۹ نفر (۴۴/۲ درصد) دانشجوی کارشناسی ارشد بودند. ۱۹۴ نفر (۶۸/۱ درصد) بدون شغل و ۹۱ نفر (۳۱/۹ درصد) شاغل بودند. این اطلاعات بیانگر جمعیتی است که با احتمال بیشتر می‌توان نتایج نهایی مطالعه را به آنها تعمیم داد.

همچنین، ماتریس همبستگی بین متغیرهای مکنون پژوهش در جدول ۱ نشان می‌دهد تمامی همبستگی‌ها در حد متوسط هستند ($0/566 \leq r \leq -0/560$) و همبستگی تمامی متغیرها با شادنفروود معنی‌دار است.

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای مکنون و میانگین و انحراف استاندارد متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	میانگین	انحراف استاندارد
روان رنجوری	۱							۲۷/۸۹	۸/۳۵
برون گرایی	-۰/۵۶۰ ^{**}	۱						۳۲/۲۹	۸/۰۷
با وجدان بودن	-۰/۲۹۳ ^{**}	۰/۴۲۵ ^{**}	۱					۳۳/۵۸	۶/۸۶
موافق بودن	-۰/۴۹۴ ^{**}	۰/۳۳۳ ^{**}	۰/۱۶۵ ^{**}	۱				۳۶/۳۰	۶/۳۲
گشودگی به تجربه	۰/۰۰۳	-۰/۰۴۱ ^{**}	۰/۰۵۷ ^{**}	۰/۰۲۸ ^{**}	۱			۳۴/۴۸	۵/۷۶
شادنفرد	۰/۳۱۶ ^{**}	-۰/۲۰۹ ^{**}	-۰/۳۱۱ ^{**}	-۰/۳۶۶ ^{**}	-۰/۲۳۷ ^{**}	۱		۴۵/۳۷	۱۷/۷۲
ضد اجتماعی	-۰/۳۲۰ ^{**}	-۰/۲۰۶ ^{**}	-۰/۳۰۰ ^{**}	-۰/۳۱۵ ^{**}	۰/۰۹۹	۰/۲۷۳ ^{**}	۱	۵۰/۸۶	۸۲/۲۳

منبع: یافته‌های پژوهش ($P < ۰/۰۵$ * و $P < ۰/۰۱$ **)

همچنین، نتایج شاخص‌های برازش در جدول ۲ آورده شده که نشان می‌دهند مدل از برازش مطلوبی برخوردار است. بررسی مفروضات تحلیل مسیر (روابط خطی بین متغیرها، همبستگی بین متغیرهای پژوهش، مقیاس فاصله‌ای متغیرها و نرمال بودن) نیز نشان داد روابط خطی بین متغیرها و همبستگی بین متغیرهای پژوهش در ماتریس همبستگی وجود دارد.

پیش‌فرض‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری

تحقق پیش‌فرض‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری از اهمیت فراوانی برخوردار است. زیرا، بر مناسب بودن استفاده از این روش آماری در پژوهش حاضر صحنه می‌گذارد.

داده‌های گم‌شده: در مدل‌یابی معادلات ساختاری مدیریت داده‌های گم‌شده اهمیت فراوانی دارد. با توجه به این که حذف داده‌های گم‌شده حجم نمونه را کاهش می‌دهد و حجم نمونه کم نیز در

مدل‌یابی معادلات ساختاری مشکل‌آفرین است؛ از روش جایگزینی داده‌های گم‌شده با میانه متغیر برای مدیریت داده‌های گم‌شده استفاده شد.

نرمال بودن تک متغیری: محاسبه چولگی و کشیدگی هر یک از متغیرهای مشهود، روشی رایج برای ارزیابی نرمال بودن تک متغیری است. در مدل مفهومی این پژوهش، چولگی متغیرهای مشاهده‌پذیر در دامنه $1/47$ تا $-0/84$ و کشیدگی آنها در دامنه $1/71$ تا $-1/25$ قرار داشت. چو و بنتلر (۱۹۹۵) نقطه برش $3 \pm$ را برای مقدار چولگی مناسب می‌دانند. برای شاخص کشیدگی نیز به‌طور کلی مقادیر بیش از $10 \pm$ در مدل‌یابی معادلات ساختاری مسئله‌آفرین است (کلاین، ۲۰۱۱). مقادیر به‌دست آمده برای چولگی و کشیدگی متغیرها حاکی از تحقق پیش فرض نرمال بودن تک متغیری دارد.

نرمال بودن چندمتغیری: بررسی نرمال بودن چندمتغیری در عمل مشکل است، اما برخی راهبردها برای بررسی آن پیشنهاد شده است. در این مطالعه مفهومی، نرمال بودن چندمتغیری با محاسبه شاخص کشیدگی چندمتغیری نسبی^۱ بررسی شد که مقدار آن برای مدل مفهومی برابر $1/122$ به‌دست آمد. بنتلر (۱۹۹۵) معتقد است در صورتی که ارزش این شاخص بیشتر از 3 نباشد، نرمال بودن چندمتغیری محقق شده است.

هم‌خطی چندگانه^۲: به موقعیتی اشاره دارد که در آن متغیرهای مشهود (نشانگرها) همبستگی بالایی با هم دارند. یکی از روش‌های رایج برای بررسی هم‌خطی چندگانه، واریانس ماتریس همبستگی بین متغیرهای مشهود است. بررسی ماتریس همبستگی بین متغیرهای مشهود حاکی از عدم وجود هم‌خطی چندگانه بین آنها بود. ضرایب همبستگی برای مدل فرضی پژوهش حاضر در دامنه $0/647 \leq r \leq -0/554$ قرار دارند. ضرایب همبستگی که بالای $0/85$ باشند، با ایجاد

1. Relative Multivariate Kurtosis

2. Multicollinearity

مسئله هم‌خطی چندگانه، در تخمین صحیح مدل مشکل ایجاد می‌کنند (کلاین، ۲۰۱۱). بنابراین، فرض عدم وجود هم‌خطی چندگانه نیز محقق شده است.

داده‌های پرت: در پژوهش حاضر برای شناسایی داده‌های پرت تک متغیری متغیرهای مشهود، از جدول فراوانی و نمودار جعبه‌ای استفاده شد و برای شناسایی داده‌های پرت چندمتغیری، فاصله‌های ماهالانابیس^۱ برای هر فرد محاسبه و در نتیجه ۳۵ نفر از شرکت‌کنندگان از تحلیل حذف شدند.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

مقدار	دامنه قابل پذیرش	شاخص برازندگی
۱۱۴۵/۳۲	-	خی دو (χ^2)
۳۱۲	-	درجه آزادی (DF)
۳/۶۷	کم‌تر از ۵	نسبت خی دو به درجه آزادی
۰/۹۳	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی هنجار شده (NFI)
۰/۹۴	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
۰/۹۴	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی فزاینده (IFI)
۰/۰۶۹	کم‌تر از ۰/۰۸	ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)
۰/۰۶۲	کم‌تر از ۰/۰۸	ریشه میانگین مربعات باقی مانده استاندارد شده (SRMR)

منبع: یافته‌های پژوهش

پس از انجام تحلیل، برازش کلی مدل مفهومی بررسی و نتایج به شرح جدول ۳ نشانگر برازش مطلوب مدل است. بنابراین، مدل ساختاری عامل‌های شخصیت با نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی با میانجی‌گری شادنفرد با داده‌های تجربی برازش مطلوبی دارد.

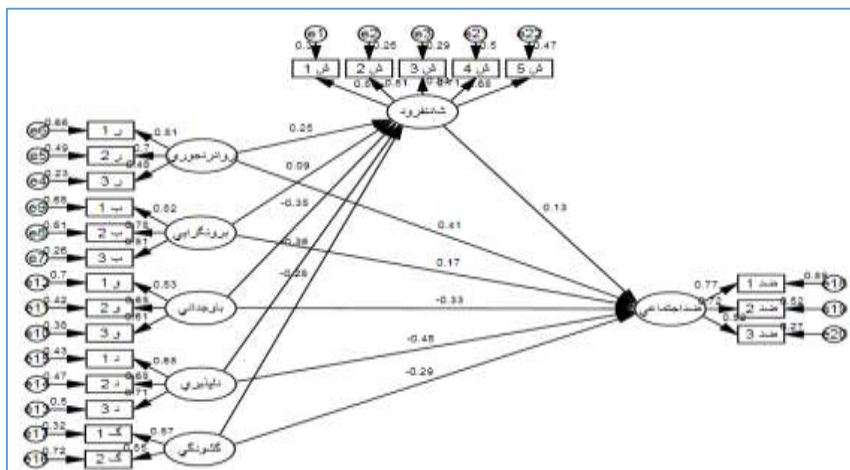
^۱. Mahalanobis Distance

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش

مقدار	دامنه قابل پذیرش	شاخص برازندگی
۱۷۶۷/۶۲۲	-	خی دو (χ^2)
۳۸۰	-	درجه آزادی (df)
۴/۶۵	کم‌تر از ۵	نسبت خی دو به درجه آزادی
۰/۹۱	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی هنجار شده (NFI)
۰/۹۲	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
۰/۹۲	بزرگتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی فزاینده (IFI)
۰/۰۷۶	کم‌تر از ۰/۰۸	ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)
۰/۰۵۹	کم‌تر از ۰/۰۸	ریشه میانگین مربعات باقی مانده استاندارد شده (SRMR)

منبع: یافته‌های پژوهش

شکل ۲ مدل ساختاری مفهومی را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می‌کشد.

شکل ۲. مدل مفهومی پژوهش همراه با ضرایب استاندارد مدل

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج ارائه شده در شکل ۲ نشان می‌دهد تعدادی از مسیرهای مدل دارای ضرایب معناداری هستند. ضرایب تعیین متغیرهای درون‌زای مدل نیز در حد مطلوبی هستند. به‌طور کلی، این نتایج نشان می‌دهد متغیرهای برون‌زای مدل قادر به تبیین ۴۱ درصد از شادنفرو هستند. همچنین، متغیرهای مستقل و میانجی قادر به تبیین ۵۱ درصد از ضداجتماعی هستند؛ بنابراین، برازش مدل ساختاری پژوهش در حد مطلوب است.

نتایج نشان می‌دهند روان‌رنجورخویی، با وجدان بودن، دل‌پذیری و گشودگی به تجربه به‌عنوان متغیر برون‌زا، به ترتیب با ضریب استاندارد 0.25 ($t\text{-values} = 2.51$)، 0.35 ($t\text{-values} = 4.18$) و 0.36 ($t\text{-values} = -3.94$) و 0.27 ($t\text{-values} = -3.79$) بر شادنفرو اثر می‌گذارد. یعنی با افزایش روان‌رنجوری شادنفرو نیز افزایش می‌یابد. اما با افزایش با وجدان بودن، دل‌پذیری و گشودگی به تجربه شادنفرو کاهش پیدا می‌کند. درحالی‌که، برون‌گرایی با ضریب استاندارد 0.09 ($t\text{-values} = 1.07$) اثر معنی‌داری بر شادنفرو ندارد. همچنین، شادنفرو نیز به‌عنوان متغیر درون‌زای میانجی، با ضریب استاندارد 0.13 ($t\text{-values} = -3.79$) بر متغیر ضد اجتماعی تأثیر معنی‌داری دارد. یعنی با افزایش شادنفرو، احتمال بروز نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی افزایش می‌یابد. در میان پنج عامل شخصیت، تنها دل‌پذیری با ضریب استاندارد 0.48 - در سطح $p < 0.05$ بر نشانه‌های ضداجتماعی معنی‌دار است. یعنی با افزایش دل‌پذیری، نشانه‌های شخصیت ضداجتماعی کاهش می‌یابد.

برای ارزیابی روابط واسطه‌ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد که نتایج آن به‌شرح جدول ۴ نشان می‌دهد مسیر دل‌پذیری به متغیر نشانه‌های شخصیت ضداجتماعی با واسطه‌گری شادنفرو با ضریب استاندارد 0.48 - در سطح $p < 0.05$ معنی‌دار است. یعنی با افزایش دل‌پذیری، میزان شادنفرو و در نتیجه نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی کاهش می‌یابد.

جدول ۴. نتایج آزمون بوت استرپ برای اثرات واسطه‌ای

متغیر مستقل	متغیر واسطه‌ای	متغیر وابسته	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	دامنه پایین	دامنه بالای	سطح معنی داری
روان‌رنجوری	شادنفروود	ضد اجتماعی	۰/۰۳۳	۰/۰۴۱	-۰/۰۴۰	۰/۱۳۲	۰/۴۳۵
برون‌گرایی	شادنفروود	ضد اجتماعی	۰/۰۱۳	۰/۰۲۳	-۰/۰۱۳	۰/۰۹۳	۰/۶۸۳
با وجدان بودن	شادنفروود	ضد اجتماعی	-۰/۰۴۷	۰/۰۶۵	-۰/۱۸۴	۰/۰۷۹	۰/۴۳۵
دلپذیری	شادنفروود	ضد اجتماعی	-۰/۰۴۸	۰/۰۶۶	-۰/۱۸۵	۰/۰۸۵	۰/۰۰۰
گشودگی به تجربه	شادنفروود	ضد اجتماعی	-۰/۰۳۷	۰/۰۴۸	-۰/۱۴۹	۰/۰۵۷	۰/۴۳۷

منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با استفاده از مدل ساختاری فرضی، روابط ساختاری عامل‌های شخصیت با نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی با میانجی‌گری شادنفروود در دانشجویان دختر را مورد آزمون قرار داد. نتایج بیانگر تأثیر روان‌نژندی بر شادنفروود است. اگرچه گرنیر (۲۰۱۷) این فرضیه را مورد تأیید قرار نداد. اما شادنفروود و هم‌دلی دو روی یک سکه هستند. هر دوی آنها در شرایط مشاهده بدبیماری دیگران برانگیخته می‌شوند. در شادنفروود، ما از دیدن بدبیماری دیگران احساس لذت می‌کنیم (هیجانی با کیفیت مثبت)، در حالی که در هم‌دلی، ما از تماشای رنج دیگران رنج می‌بریم (هیجانی با کیفیت منفی) (شیندلر و همکاران^۱، ۲۰۱۵). بنابراین، می‌توان گفت هر آنچه که با هم‌دلی رابطه مثبت یا منفی دارد، به شکل وارونه می‌تواند با شادنفروود رابطه داشته باشد. مثلاً در مطالعه وانگ و همکاران (۲۰۱۹) هم‌دلی به‌طور منفی با روان‌نژندی در پرستاران بالینی رابطه داشت. در مطالعه کلاکستون اولفیلد و بنزن^۲ (۲۰۱۰) هم‌دلی بیشتر با نمرات پایین‌تر روان‌رنجورخویی ارتباط داشت. به این ترتیب تأثیر مستقیم روان‌نژندی بر

^۱. Schindler et al

^۲. Claxton-Oldfield & Banzen

شادنفرد دور از انتظار نبود. زیرا افراد مضطرب، تندمزاج، دل‌سوز برای خود، خودآگاه و هیجانی نسبت به اختلالات مرتبط با استرس آسیب‌پذیرند (فیست و همکاران^۱، ۲۰۱۳)، بنابراین، از تماشای بدبختی دیگران نسبت به شرایط خود احساس تسکین خواهند داشت.

دیگر یافته مطالعه نشان داد با وجدان بودن بر شادنفرد اثر منفی دارد. وانگ و همکاران (۲۰۱۹) نیز نشان دادند با وجدان بودن با هم‌دلی (نقطه مقابل شادنفرد) رابطه مثبت دارد. در این مطالعه بیان می‌شود که پرستاران با وجدان بیشتر، در قبال کار خود وظیفه‌شناسند، در فرایند کاری خود دقیق‌اند، شرایط بیماران را به ذهن می‌سپارند و تمایل دارند فشار تحمیل‌شده بر بیماران را کاهش دهند. پیرو همین استدالات، قابل درک خواهد بود که افراد دارای خصوصیت با وجدانی بالا، در سایر عرصه‌های زندگی نیز به همین نسبت مسئولیت‌پذیرتر باشند و کمتر متمایل به لذت بردن از درد و رنج دیگران باشند. در مطالعه ملچرز و همکاران^۲ (۲۰۱۶) نیز با وجدانی به‌طور مثبت پیش‌بینی‌کننده هم‌دلی بود. اما در مطالعه گرینیر (۲۰۱۷) این موضوع تأیید نشد.

همچنین مشاهده شد که دل‌پذیری بر شادنفرد اثر منفی دارد؛ یعنی با افزایش دل‌پذیری میزان کمتری از شادنفرد بروز پیدا می‌کند. این فرضیه دارای قوی‌ترین پشتوانه مطالعه شده است. اشخاص با نمره بالا در دل‌پذیری، افرادی دل‌رحم، زودباور (اهل اعتماد)، بخشنده، مطیع، پذیرا و مهربان هستند (فیست و همکاران، ۲۰۱۲). دور از انتظار نیست که چنین افرادی در مقابل رنج دیگران نمی‌توانند احساس لذت و رضایت کنند. بلکه احساس هم‌دلی در آنها برانگیخته می‌شود. در مطالعه سونگ و شی^۳ (۲۰۱۷)، وانگ و همکاران (۲۰۱۹) و گایلرا و همکاران^۴ (۲۰۱۹) دل‌پذیری ارتباطی قوی با هم‌دلی داشت. همچنین در دانشجویان پزشکی پرتغالی دل‌پذیری با هم‌دلی ارتباط داشت (ماگالهبز و همکاران^۵، ۲۰۱۲). به‌علاوه، دل‌پذیری پیش‌بینی‌کننده مهم هم‌دلی است (کاستا و همکاران، ۲۰۰۱) به‌نظر می‌رسد دل‌پذیری اساساً با هم‌دلی ارتباط دارد،

¹. Feist et al

². Melchers et al

³. Song & Shi

⁴. Guilera et al

⁵. Magalhães et al

مخصوصاً با نگرانی هم‌دلانه، که بیانگر هیجانی معطوف به کمک به دیگران یا احساس مسئولیت و نگرانی در مورد بهزیستی دیگران است (مورادیان و همکاران^۱، ۲۰۱۱). این فرضیه در پژوهش گرینیر (۲۰۱۷) نیز مورد تأیید قرار گرفت و مشخص شد افزایش دل‌پذیری سبب کاهش شادنفروود می‌شود.

از طرفی، مشاهده شد که گشودگی به تجربه بر شادنفروود تأثیر مثبت دارد و با افزایش گشودگی به تجربه شادنفروود کاهش پیدا می‌کند. در مطالعه گرینیر (۲۰۱۷) این فرضیه تأیید نشد. اما، در پژوهش‌های دیگری رابطه هم‌دلی و پنج بزرگ را بررسی کرده‌اند، ارتباط مثبت هم‌دلی با گشودگی به تجربه تأیید شده است (ماگالهرز و همکاران، ۲۰۱۲؛ کاستا و همکاران، ۲۰۱۴؛ ترین و همکاران^۲، ۲۰۱۳ و کلاکستون و بنزن، ۲۰۱۰). در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۹) بیان شده که پرستاران با تمایل به گشودگی، تخیل غنی دارند، احساساتی هستند، تمایل دارند دائماً مفاهیم قدیمی را آزمایش کنند، از نظر نوآوری بالینی خوب هستند و مستعد حل مشکلات پرستاری با استفاده از روش‌های مختلف برای بهبود تجربه بیماران هستند. همچنین کسانی که نمرات بالایی در گشودگی به تجربه دارند، در معرض روش‌های جدید تفکر و تغییر در محیط خود قرار می‌گیرند. بنابراین از این حساسیت و بصیرت برای درک سایر افراد و شرایط عاطفی و شخصی دیگران برخوردارند (کاستا و همکاران، ۲۰۱۴). با این استنباط می‌توان بیان کرد افراد با گشودگی بالا در سایر موارد زندگی نیز خصوصیات مشابهی دارند و این میزان هم‌دلی آنها را افزایش و متعاقباً میزان شادنفروود آنها را کاهش می‌دهد.

از سویی، ملاحظه شد دل‌پذیری بر نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی تأثیر منفی دارد. یعنی با افزایش دل‌پذیری، بروز نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی کاهش می‌یابد. در این راستا می‌توان گفت دل‌پذیری، با سبک روابط بین فردی اشخاص ارتباط دارد. افراد با دل‌پذیری بالا، بیشتر اعتمادکننده، رو راست و هم‌دل هستند، در حالی که افراد با دل‌پذیری پایین، خودبین،

---

1. Mooradian et al

2. Tran et al

دست‌کاری کننده و نسبت به دیگران بی‌تفاوت هستند. افراد ضداجتماعی نیز به‌طور بیمارگونه‌ای دروغ می‌گویند، فاقد ندامت، پشیمانی و همدلی هستند. همچنین، تکانشگر و بی‌مسئولیت‌اند. بدین ترتیب هم‌خوانی قابل توجهی بین کمبود دل‌پذیری و افزایش نشانه‌های شخصیت ضداجتماعی به چشم می‌خورد.

آخرین یافته بیانگر آن است که دل‌پذیری بر نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی با میانجی‌گری شادنفروود تأثیر دارد. یعنی با افزایش دل‌پذیری، میزان کمتری از شادنفروود و در نتیجه شدت کمتری از نشانه‌های اختلال شخصیت ضداجتماعی بروز می‌یابد. سهم زیادی از مطالعات بالینی به ارتباط میان سایکوپاتی و کمبود همدلی پرداخته‌اند. از سویی، ارتباط میان سه‌گانه تاریک (ماکیاولیسم، خودشیفته و سایکوپاتی) با شادنفروود در مطالعات پیشین مشاهده شده است (جیمز و همکاران، ۲۰۱۴ و پورتر و همکاران، ۲۰۱۴). پورتر (۲۰۱۴) در مطالعه خود نشان داد افراد سایکوپات از میان سه‌گانه تاریک، به‌طور خاص بیشتر مستعد جستجوی فعالانه برای فیلم‌هایی بودند که افراد آسیب‌دیده در زندگی روزمره را به تصویر می‌کشد. جیمز و همکاران (۲۰۱۴) نیز ملاحظه کردند که افراد با ویژگی سایکوپاتی بالاتر، برخلاف سایر سه‌گانه تاریک، در تمام سناریوهای مطرح شده هیجان شادنفروود را تجربه می‌کردند. در این مسیر می‌توان بیان داشت چون یکی از ویژگی‌های اصلی دل‌پذیری، هم‌دلی است، و هم‌دلی و شادنفروود دو سر یک طیف هستند، با کاهش دل‌پذیری و متعاقباً کاهش هم‌دلی، میزان شادنفروود به‌طور خودکار افزایش می‌یابد و قابل انتظار است افرادی که از رنج و بدبختی دیگران لذت می‌برند، بیشتر مستعد حامل بودن ویژگی‌های سایکوپاتی و شکل شدیدتر آن یعنی نشانه‌های ضداجتماعی باشند.

از سویی، زنان به‌طور ذاتی قابلیت بیشتری برای تجربه هم‌دلی دارند و نگل (۲۰۱۰) نیز تصدیق نمود که زنان در محیط‌های اجتماعی هم‌دلی بیشتری تجربه می‌کنند. وی همچنین نشان داد زنان حتی هنگامی که فردی مستحق رنج بردن است و در موقعیت بد اجتماعی قرار دارد، باز ممکن است بیشتر احساس هم‌دلی کنند. زیرا اهمیت ارتباطات اجتماعی را به‌خوبی درک می‌کنند. با این حال نگل اضافه کرد که زنان ممکن است از رنج بردن دیگری در موقعیت‌های معطوف به کسب موفقیت که برای خودشان اهمیت چندانی ندارد، کاملاً لذت ببرند. در مطالعه وی مشخص شد زنان در چنین موقعیت‌هایی، تجربه هیجان شادنفروود متفاوتی با مردان ندارند.

یعنی اگر زنان خود را مساوی و قابل رقابت با مردان بدانند، به نظر می‌آید تفاوت چندانی در پیدا کردن هیجان شادنفروود بروز نمی‌کند. بنابراین، احتمال دارد که زنان در موقعیت‌های متفاوتی نسبت به مردان، به‌ویژه در رابطه با شرایط اجتماعی در مقابل شرایط مبتنی بر موفقیت دچار هیجان شادنفروود شوند.

اما، ایبل و بروئر (۲۰۱۷) به‌نحو متفاوتی به این مقوله پرداختند و مشاهده کردند زنان با سطوح بالایی از ماکیاولیسم، نسبت به دوستان هم‌جنس خود در بدببایی‌های آنان در روابط عاشقانه و شرایط ظاهری و زیبایی نسبت به محیط‌های آکادمیک احساس شادنفروود بیشتری تجربه می‌کنند. حسادت نیز در محیط آکادمیک و روابط عاشقانه، احساس شادنفروود را بیشتر می‌کرد. درحالی‌که احساس رقابت، شادنفروود را در هر سه موقعیت پیش‌بینی می‌کرد.

بدین ترتیب، به‌نظر می‌رسد زنان بسته به ترجیحات و اهمیت موضوع و شرایط، هیجان شادنفروود را تجربه می‌کنند. اگرچه سطوح بالاتری از همدلی و میل به جمع‌گرایی در آنان قابل انتظار است، اما این همدلی عاملی برای فراموش کردن فردیت‌شان محسوب نمی‌شود. در واقع، این موضوع برای درک ساختار شناختی و شخصیتی زنان قابل توجه است که زنان نیز می‌توانند رقابت‌جو، پیشرفت‌طلب و بدخواه باشند. رقابت‌جویی، پیشرفت‌طلبی و ثروت‌دوستی در دنیای مدرن امروزی هنوز مردانه تلقی می‌شوند. اما در صورت فراهم بودن بستر لازم برای حضور بیشتر زنان در موقعیت‌هایی که بالقوه مردانه محسوب می‌شوند، ممکن است بیشتر مایل باشند خود واقعی‌شان را متجلی کرده و از بار القاب و صفاتی که جوامع بدان‌ها الصاق می‌کنند (حتی به شکل مثبت اما تحمیلی مانند همدلی) بری گردند. بدین‌سان با هم‌خوانی و پذیرش بیشتر بین خود واقعی‌شان با نحوه ابراز وجودشان در حضور دیگران، سلامت روانی افزون‌تری تجربه کنند. و حتی ممکن است زنان بتوانند با بهره‌گیری از این ویژگی‌ها به شکلی مثبت، به پیشرفت‌های قابل توجهی مطابق با استعدادها و علایق خود نائل گردند.

لذت بردن از درد و رنج دیگران، اساساً مورد پذیرش آشکار اجتماعی نیست، با این وجود مردان همواره در بروز هیجانات منفی خود آزادی عمل بیشتری دارند. اما زنان اغلب به

فرو خوردن و سرکوب هیجان‌ات مبتنی بر خشم محکوم شده‌اند که می‌تواند به روان‌نژندی و پرخاشگری‌های غیرمستقیم در آنان منجر گردد. در واقع، شادنفروود را می‌توان هیجانی برآمده از احساس خشم دانست. هر یک از مؤلفه‌هایی که تاکنون در مطالعات مرتبط به شادنفروود شناخته شده‌اند، در خشمی پنهان قابل ردیابی هستند. شادنفروود می‌تواند منفعلانه در عین حال تلافی‌جویانه‌ترین انتقام‌گیری یا ابراز چنین خشمی باشد که فرد در درون خود تجربه می‌کند و در عین حال هیچ خطر قضاوت و طرد اجتماعی نیز به همراه ندارد.

همچنین، شادنفروود هیجانی است که صرفاً مرتبط با دیگران تجربه می‌شود. طبق تعریف، تجربه هیجان لذت نسبت به بدبختی دیگران است. دیگران جزء جدایی‌ناپذیر این هیجان است در حالی که در بسیاری از هیجان‌ات، لزومی به تعامل اجتماعی و بین‌فردی نیست. صفات شخصیت ضد اجتماعی نیز، همان‌طور که از نامش پیداست، کاملاً در بافت زندگی اجتماعی و فرهنگی فرد بروز و معنا پیدا می‌کند. در واقع، اختلال شخصیت ضداجتماعی را می‌توان اجتماعی‌ترین سبک شخصیتی دانست که راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی رسماً معرفی می‌کند. این راهنما، توصیف این اختلال را این‌گونه آغاز می‌کند: تظاهر اصلی اختلال شخصیت ضداجتماعی، الگوی نافذی از بی‌اعتنایی، و نقض حقوق دیگران است. در تعریف دل‌پذیری نیز چنین اشاره شد: مهربانی، همدلی، اعتماد و گرمی در مقابل خصومت، خودخواهی و بی‌اعتمادی؛ که تمامی این خصوصیات به‌طور ضمنی مؤید حضور دیگران است. بنابراین، وجه اشتراک هر سه متغیر حاضر، کلیدواژه «دیگران» است و این کلمه، در دل خود فرهنگ و اجتماع را بیان می‌دارد. از آنجایی که رویکرد جامع و امروزی سبب‌شناسی اختلالات روانی از الگوی زیستی-روانی-اجتماعی^۱ پیروی می‌کند، رابطه به‌دست آمده میان متغیرهای حاضر را می‌توان در بُعد اجتماعی سبب‌شناسی اختلال شخصیت ضداجتماعی هم‌سو دانست. بالاخص در زنان که زندگی اجتماعی و روابط میان‌فردی را مهم‌تر می‌دانند، شناسایی موقعیت‌های برانگیزاننده هیجان دل‌پذیری، مهربانی و همدلی یا نقطه عکس آن به‌صورت هیجان شادنفروود و شکل شدیدتر یعنی صفات شخصیتی ضداجتماعی قابل توجه خواهد بود. علی‌رغم تصور رایج که زنان کمتر احتمال بروز صفات ضد اجتماعی را دارند، اما در بررسی هیجان شادنفروود ملاحظه شد که بسته به

^۱. Bio-Psycho-Social

موقعیت و اهمیت موضوع تفاوتی با مردان ندارند. بنابراین ممکن است، در بسیاری از موارد که واجد صفات شخصیتی ضداجتماعی هستند، تنها عرصه بروز ندارند.

به‌طور خلاصه، یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد پنج عامل بزرگ شخصیت می‌توانند با واسطه‌گری شادنفرو، پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای احتمال بروز صفات ضداجتماعی در زنان باشند.

در مورد محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان گفت این مطالعه بر روی دانشجویان دختر یک دانشگاه انجام شد که نسبتاً جمعیت همگنی بود و این تعمیم نتایج به جمعیت‌های دیگر را با محدودیت مواجه کرد.

اما، اکتشافی بودن مدل پژوهش حاضر، به تحقیقات آینده اجازه می‌دهد تا تفاوت‌های بالقوه را در میان زیرشاخه‌های احتمالی شادنفرو، از جمله ریشه‌های رشدی متفاوت و همبستگی‌های شخصیتی آنها بررسی کنند و این مدل نظری ارائه شده را در معرض آزمایش‌های دقیق‌تری قرار می‌دهد تا بتوان آنها را رد یا تأیید کرد. در حالت ایده‌آل با هدف نزدیک‌تر کردن این مدل موقت با واقعیت روان‌شناختی و اجتماعی و با درک عمیق‌تر از شادنفرو، روان‌شناسان می‌توانند با ارائه بینش‌هایی درباره انگیزه‌ها و نیروهای متنوعی که افراد را قادر می‌سازد تا خودتحریمی اخلاقی^۱ (استاندارهای اخلاقی بالا) را از تجربه شادنفرو رها کنند و سایر احساسات نامطلوب اجتماعی را کنار بگذارند و به بحث در مورد ماهیت اخلاقی آن کمک کنند تا دریچه‌ای ارزشمند به خاستگاه‌های متنوع بخش تاریک‌تر بشریت گشوده شود. همچنین، پیشنهاد می‌شود در مطالعات بعدی، جامعه متنوع‌تری از زنان مستعد اعمال ضداجتماعی (بیشتر زنان در زندان‌ها) در نظر گرفته شود تا مقدمه درک بهتر و درمان و یاری مناسب‌تر ایشان فراهم شود.

---

^۱ . Moral Self-Sanction

منابع

یگانه، نرگس، بخشی‌پور رودسری، عباس، محمود علیلو، مجید. (۱۴۰۰). ارزیابی ساختار درونی مقیاس شدت شادنفروند: یک مطالعه‌ی تحلیل عاملی. *روان‌شناسی بالینی*، ۱۳(۳)، ۵۸-۴۹.

- Abell, L. & Brewer, G. (2017). Machiavellianism and schadenfreude in women's friendships. *Psychological Reports*, 121(5), 909-919.
- Anderson, J. C. & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411.
- Barlow, D. & Durand, V. (2014). *Abnormal psychology: An integrative approach*. Stanford: Nelson Education.
- Buckels, E. E. (2012). *The pleasures of hurting others: Behavioral evidence for everyday sadism*. University of British Columbia
- Cikara, M., Botvinick, M. M. & Fiske, S. T. (2011). Us versus them: Social identity shapes neural responses to intergroup competition and harm. *Psychological Science*, 22(3), 306-313
- Claxton-Oldfield, S. & Banzen, Y. (2010). Personality characteristics of hospice palliative care volunteers: the "big five" and empathy. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*®, 27(6), 407-412.
- Combs, D. J., Powell, C. A., Schurtz, D. R. & Smith, R. H. (2009). Politics, schadenfreude, and ingroup identification: The sometimes happy thing about a poor economy and death. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45(4), 635-646.
- Costa, J. P. T., Terracciano, A. & McCrae, R. R. (2001). Gender differences in personality traits across cultures: robust and surprising findings. *Journal of personality and Social Psychology*, 81(2), 322.
- Costa, P., Alves, R., Neto, I., Marvao, P., Portela, M. & Costa, M. J. (2014). Associations between medical student empathy and personality: a multi-institutional study. *PloS One*, 9(3), e89254.
- Crysel, L. C. & Webster, G. D. (2018). Schadenfreude and the spread of political misfortune. *PloS One*, 13(9), e0201754
- Eisenbarth, H., Lilienfeld, S. O. & Yarkoni, T. (2015). Using a genetic algorithm to abbreviate the psychopathic personality inventory—revised (PPI-R). *Psychological Assessment*, 27(1), 194–202.
- Fathi Ashtiani, A. (2005). *psychological assessment*. Tehran: Be'sat. (Persian)
- Feather, N. T. (2008). Effects of observer's own status on reactions to a high achiever's failure: Deservingness, resentment, schadenfreude, and sympathy. *Australian Journal of Psychology*, 60(1), 31-43.
- Feather, N. T. & Nairn, K. (2005). Resentment, envy, schadenfreude, and sympathy: Effects of own and other's deserved or undeserved status. *Australian Journal of Psychology*, 57(2), 87-102.

- Feist, J., Feist, G. J. & Ann Roberts, T. (2013). *Theories of personality*. Boston, MA: McGraw Hill Higher Education.
- First, M. B., Regier, D. A. & Kupfer, D. J. (2002). A research agenda for DSM-V. *American Psychiatric Association*, 123-199 .
- Greenier, K. D. (2018). The relationship between personality and schadenfreude in hypothetical versus live situations. *Psychological Reports*, 121(3), 445-458.
- Guilera, T., Batalla, I., Forné, C. & Soler-González, J. J. B. M. E. (2019). Empathy and big five personality model in medical students and its relationship to gender and specialty preference: a cross-sectional study. *19*(1), 57 .
- Hare, R. D., Neumann, C. S. & Widiger, T. A. (2012). *Psychopathy* (T. A. Widiger Ed.). New York: Oxford University Press.
- Hareli, S. & Weiner, B. (2002). Dislike and envy as antecedents of pleasure at another's misfortune. *Motivation and Emotion*, 26(4), 257-277.
- James, S., Kavanagh, P. S., Jonason, P. K., Chonody, J. M. & Scrutton, H. E. (2014). The dark triad, schadenfreude, and sensational interests: Dark personalities, dark emotions, and dark behaviors. *Personality and Individual Differences*, 68, 211-216.
- Johnson, E. N., Kuhn J. J. R., Apostolou, B. A. & Hassell, J. M. (2013). Auditor perceptions of client narcissism as a fraud attitude risk factor. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 32(1), 203-219.
- Krizan, Z. & Johar, O. (2012). Envy divides the two faces of narcissism. *Journal of Personality*, 80(5), 1415-1451.
- Lane, R. (2016). Schadenfreude, the Dark Triad, and the effect of music on emotion.
- Leach, C. W., Spears, R., Branscombe, N. R. & Doosje, B. (2003). Malicious pleasure: Schadenfreude at the suffering of another group. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 932.
- Leach, C. W. & Spears, R. (2008). A vengefulness of the impotent: The pain of in-group inferiority and schadenfreude toward successful out-groups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(6), 1383.
- Leach, C. W. & Spears, R. (2009). Dejection at in-group defeat and schadenfreude toward second-and third-party out-groups. *Emotion*, 9(5), 659
- Lynam, D. R. & Vachon, D. D. (2012). Antisocial personality disorder in DSM-5: Missteps and missed opportunities. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 3(4), 483.
- Magalhães, E., Costa, P. & Costa, M. J. (2012). Empathy of medical students and personality: evidence from the Five-Factor Model. *Medical Teacher*, 34(10), 807-812.
- McCrae, R. & Costa, P. (2008). *The five-factor theory of personality* (O. P. John, RW Robins, & L. Pervin Eds. 3rd ed.). New York: NY: Guilford.
- Melchers, M. C., Li, M., Haas, B. W., Reuter, M., Bischoff, L. & Montag, C. (2016). Similar personality patterns are associated with empathy in four different countries. *Frontiers in Psychology*, 7, 290.

- Millon, T. (1997). Millon Clinical Multiaxial Inventory-III [Manual Second Edition]. In: Bloomington, MN: Pearson Assessments.
- Millon, T., Millon, C. M., Meagher, S. E., Grossman, S. D. & Ramnath, R. (2012). *Personality disorders in modern life*: John Wiley & Sons.
- Mooradian, T. A., Davis, M. & Matzler, K. (2011). Dispositional empathy and the hierarchical structure of personality. *The American Journal of Psychology*, 124(1), 99-109.
- Nagel, E. (2010). *The significance of gender, context, and contingent self-esteem on feelings of schadenfreude* (Doctoral dissertation, Vanderbilt University).
- Ouwerkerk, J. W. & Van Dijk, W. W. (2014). 12 Intergroup rivalry and schadenfreude. *Schadenfreude: Understanding Peasure at the Misfortune of Others*, 186.
- Paulhus, D. L. & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556-563.
- Porter, S., Bhanwer, A., Woodworth, M. & Black, P. J. (2014). Soldiers of misfortune: An examination of the Dark Triad and the experience of schadenfreude. *Personality and Individual Differences*, 67, 64-68.
- Roberts, B. W. & Mroczek, D. (2008). Personality trait change in adulthood. *Current Directions in Psychological Science*, 17(1), 31-35.
- Sadock, B. J. (2015). Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences/clinical psychiatry.
- Saffari Nia, M., Dehestani, M. & Fetri, A. (2018). The mediating effect of empathy, rumination, and anger on the relationship between narcissism and lack of interpersonal forgiveness. *Social Cognition*, 6(2), 143-154.
- Sawada, M. & Hayama, D. (2012). Dispositional vengeance and anger on schadenfreude. *Psychological Reports*, 111(1), 322-334.
- Schindler, R., Körner, A., Bauer, S., Hadji, S. & Rudolph, U. (2015). Causes and consequences of schadenfreude and sympathy: A developmental analysis. *PloS One*, 10(10), e0137669.
- Shamay-Tsoory, S. G., Ahronberg-Kirschenbaum, D. & Bauminger-Zviely, N. (2014). There is no joy like malicious joy: Schadenfreude in young children. *PloS One*, 9(7), e100233
- Smith, R. H., Powell, C. A., Combs, D. J. & Schurtz, D. R. (2009). Exploring the when and why of schadenfreude. *Social and Personality Psychology Compass*, 3(4), 530-546.
- Song, Y. & Shi, M. (2017). Associations between empathy and big five personality traits among Chinese undergraduate medical students. *PloS One*, 12(2), e0171665.
- Steinbeis, N. & Singer, T. (2013). The effects of social comparison on social emotions and behavior during childhood: The ontogeny of envy and Schadenfreude predicts developmental changes in equity-related decisions. *Journal of Experimental Child Psychology*, 115(1), 198-209.
- Tran, U. S., Laireiter, A. R., Neuner, C., Schmitt, D. P., Leibetseder, M., Szent-Voracek, S. L. & Voracek, M. (2013). Factorial structure and convergent and

- discriminant validity of the E (Empathy) Scale. *Psychological Reports*, 113(2), 441-463.
- Van Dijk, W. W. & Ouwerkerk, J. W. (2014). Introduction to schadenfreude.
- Van Dijk, W. W., Ouwerkerk, J. W. & Goslinga, S. (2009). The impact of deservingness on schadenfreude and sympathy: Further evidence. *The Journal of Social Psychology*, 149(3), 390-392.
- Van Dijk, W. W., Ouwerkerk, J. W., Goslinga, S. & Nieweg, M. (2005). Deservingness and Schadenfreude. *Cognition and Emotion*.
- Van Dijk, W. W., Van Koningsbruggen, G. M., Ouwerkerk, J. W. & Wesseling, Y. M. (2011). Self-esteem, self-affirmation, and schadenfreude. *Emotion*, 11(6), 1445.
- Wan, Q., Jiang, L., Zeng, Y. & Wu, X. (2019). A big-five personality model-based study of empathy behaviors in clinical nurses. *Nurse Education in Practice*, 38, 66-71.
- Wang, S., Lilienfeld, S. O. & Rochat, P. (2019). Schadenfreude deconstructed and reconstructed: A tripartite motivational model. *New Ideas in Psychology*, 52, 1-11
- Widiger, T. A. (2012). *Big Five Model and personality disorders*. *Encyclopedia of Human Behavior (Second Edition)*, 330-337
- Yeganeh, N., Bakhshipour, A. & Alilou, M. (2021). Evaluation of the internal structure of the Schadenfreude severity scale: A Factor analytic study. *Journal of Clinical Psychology*, 13(3), 49-58. (In Persian)

© 2022 Alzahra University, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

نویسنده

nargesi.ygn@gmail.com

نرگس یگانه

کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی از دانشگاه تبریز، دارای چندین مقاله و پایان نامه در زمینه هیجان شادنفروید به عنوان نخستین مطالعات در این زمینه در کشور است.